

NtVP Congres: Identiteit

Donderdag 4 juni 2020, De Werelt, Lunteren

KEYNOTES

Wie ben ik? Geheugen en identiteitsfragmentatie bij patiënten met een Dissociatieve Identiteit Stoornis

Rafaele Huntjens is werkzaam als Associate Professor bij de afdeling Clinical Psychology and Experimental Psychopathology van de Rijksuniversiteit Groningen. Haar interesse gaat uit naar traumagerelateerde stoornissen, in het bijzonder dissociatieve stoornissen.

Ons zelfgevoel is intrinsiek gelinkt aan de herinneringen uit ons verleden. Een lang bestaande aanname in het traumaveld is dat negatieve ervaringen uit de kindertijd leiden tot identiteitsfragmentatie. Met name de dissociatieve identiteitsstoornis (DIS) wordt beschreven als gekenmerkt door twee of meer afzonderlijke persoonlijkheidstoestanden met ieder hun eigen herinneringen aan belangrijke persoonlijke ervaringen. In deze bijdrage worden diverse empirische studies besproken over geheugen- en identiteitsfragmentatie in deze groep. Deze studies vormden de basis voor het ontwikkelen van een nieuwe behandelvorm voor deze groep patiënten (een aangepaste vorm van schematherapie). Schematherapie zou een goede alternatieve behandeling voor DIS kunnen zijn omdat het modus model een verklaring biedt voor de ervaring van verschillende identiteiten en amnesie maar het behandelaars en patiënten ook helpt om symptomen te normaliseren. In de presentatie zullen naast empirisch onderzoek ook de belangrijkste aanpassingen van de schematherapie voor DIS de revue passeren.

Aanbevolen literatuur

Huntjens, R. J. C., Rijkeboer, M. M., & Arntz, A. (2019). Schema therapy for Dissociative Identity Disorder (DID): Rationale and study protocol. *European Journal of Psychotraumatology*, 10(1).
<https://doi.org/10.1080/20008198.2019.1571377>

Urban Mental Health: een dynamische systeembenadering van psychopathologie

Anja Lok is psychiater, psycholoog en psychotraumatherapeut op de afdeling Psychiatrie van het Amsterdam UMC, locatie AMC, met expertise in stemmingsstoornissen bij jongvolwassenen. Zij is themaleider Mental Health van het dagelijks bestuur van de Healthy Life in an Urban Setting (HELIUS) studie in het Amsterdam UMC en leidt onderzoeksprojecten in het UvA consortium Urban Mental Health (UMH center).

Anja Lok zal spreken over het nieuwe interdisciplinaire UvA-consortium Urban Mental Health wat als doel heeft meer inzicht krijgen in de achterliggende complexiteiten en nieuwe wegen vinden om de geestelijke gezondheid in stedelijke gebieden te bevorderen. Ook zal zij de HELIUS-studie van het Amsterdam UMC presenteren. HELIUS staat voor Healthy Life in an Urban Setting en doet onderzoek naar de oorzaken van veel voorkomende chronische ziekten zoals hart- en vaatziekten, infectieziekten maar dus ook de mentale gezondheid van verschillende etnische bevolkingsgroepen van Amsterdam.

NtVP Congres: Identiteit

Donderdag 4 juni 2020, De Werelt, Lunteren

Optimale traumagerichte behandeling van patiënten met PTSS ten gevolge van kindermishandeling en -misbruik

Maartje Schoorl is klinisch psycholoog en universitair hoofddocent op de afdeling Klinische Psychologie van de Universiteit Leiden. Daarnaast is zij werkzaam op de TOPGGZ afdeling Psychotrauma van PsyQ, en als hoofdopleider van de GZ- en de KP-opleiding. Bestuurlijk is zij actief als voorzitter van de Opleidingsraad, en als bestuurslid van de NtVP.

Nationaal en internationaal woedt er al jaren een debat over de vraag wat de beste behandeling is voor patiënten met PTSS ten gevolge van vroegkinderlijk trauma. Een complexe doelgroep met vaak veel comorbide problematiek en een lange behandelgeschiedenis. De grote vraag is dan vaak of we fasegericht of meteen traumagericht moeten behandelen. In deze keynote een overzicht van de stand van zaken op het gebied van onderzoek, aangevuld met resultaten van een groot Nederlands onderzoek naar de klinische effecten van drie behandelvormen: standaard Imaginaire Exposure (IE), intensieve IE en IE voorafgegaan door emotieregulatietraining. We hebben gekeken naar het effect op PTSS-klachten, maar ook op klachten als emotieregulatie problematiek, interpersoonlijke problemen en negatief zelfbeeld. De resultaten kunnen klinici en patiënten direct ondersteunen bij hun behandelkeuze, en een belangrijke bijdrage vormen aan het debat over behandeling bij vroegkinderlijk getraumatiseerde patiënten.

Trauma's in gezinnen: Hoe herstel je ouder-kind gehechtheidsrelaties?

Guy Bosmans is Associate Professor klinische kinder-en jeugdpsychologie aan de KU Leuven. Hij is erkend gedragstherapeut en academisch hoofd van de Attachment-Based Family Therapy en de Kinder-en Jeugd Gedragstherapie opleidingen van de KU Leuven. Hij doet onderzoek naar gehechtheid, de ontwikkeling van gehechtheid, en de rol van gehechtheid in de ontwikkeling van psychopathologie

Onderzoek toont aan dat het kunnen steunen op een betrouwbare ouder een beschermende invloed heeft op traumaverwerking. Dit impliceert dat het herstellen van vertrouwensbreuken in gezinnen waar kinderen het slachtoffer zijn (geweest) van trauma een positieve invloed kan hebben op het herstel van kinderen. Als vertrouwen hersteld kan worden, en kinderen weer makkelijker met hun ouders hun angst en pijn kunnen delen, heeft dit een positieve invloed op twee niveaus. Ten eerste heeft de stress dan minder impact op de ontwikkeling van kinderen, waardoor ze minder symptomen van psychopathologie gaan vertonen. Ten tweede laat dit kinderen toe om weer makkelijker te gaan exploreren, een belangrijke motor van identiteitsontwikkeling die uiteindelijk de weerbaarheid van het kind ten goede komt.